Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГО

2020

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 24 вересня 2010 р.)

- : Програма вищих навчальних закладів освіти для спеціальності 6.020204 *“музичне мистецтво” спеціалізації “музичний фольклор”* / Укладачі О.М.Юзюк, Р.І. Дзвінка. – Рівне: РДГУ, 2010. – 22 с.

Укладачі: О.М.Юзюк, старший викладач кафедри музичного мистецтва Інституту мистецтв РДГУ, Р.І.Дзвінка, кандидат педагогічних наук, доцент.

, кандидат педагогічних наук, доцент.

, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ.

Відповідальний за випуск: Р.І. Дзвінка, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Інституту мистецтв РДГУ

Навчальна програма схвалена і рекомендована до друку спеціалізацією музичний фольклор кафедри музичного мистецтва Інституту мистецтв РДГУ (протокол № 1 від 30 серпня 2010 р.)

Навчально-педагогічна практика – складова всього навчально-освітнього процесу ВНЗ є одним з найважливіших етапів професійної підготовки студентів. Вона є базовою ланкою з підготовки фольклористів-фахівців, спрямованою на набуття професійного досвіду самостійної роботи. Педагогічна практика має важливе виховне значення, пробуджує глибокий інтерес до самостійної педагогічної діяльності, формує самостійні навички педагога, лектора з питань української музичної фольклористики.

У ході практики здійснюється перевірка теоретичних знань студентів, їхньої підготовленості до роботи як вчителя народознавчих дисциплін. Базою навчально-педагогічної практики можуть бути загальноосвітні школи, гуманітарний ліцей-інтернат, палац дітей та молоді, а також вищі навчальні заклади 1-2 рівнів акредитації..

Практика проходить у 8 семестрі. Навчально-педагогічна практика проводиться у тісному зв'язку з усім циклом музично-фольклористичних дисциплін (вступ до етномузикознавства, музично-етнографічна транскрипція, українське народне багатоголосся, етноорганологія, традиційний сольний спів, народний музичний інструмент, основний інструмент тощо) і дає можливість закріпити теоретичні знання й музично-виконавські навички і практично їх реалізувати через проведення педагогічних занять з учнівською молоддю.

Для студентів-практикантів 4 курсу основним її змістом є залучення до навчальної і позанавчальної роботи вчителя народознавчих дисциплін та керівника дитячого фольклорного колективу. Крім того, одним з напрямів педагогічної практики є ознайомлення студентів із різноманітними аспектами проведення виховної роботи в класі або колективі.

1. **-**

навчально-педагогічної практики – формування у студентської молоді позитивного ставлення до професії вчителя, закріплення теоретичних знань з етномузикологічних і виконавських дисциплін у поєднанні з практикою майбутньої професійної діяльності, розвиток у майбутніх учителів професійних якостей і психологічних властивостей особистості.

У процесі проведення практики вирішується ціла
загального, навчального та фахового предметного і науково-творчого характеру, а саме:

– поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення педагогічних і спеціальних дисциплін та їх практичне застосування в навчально-виховній роботі з учнями;

– розширення і поглиблення професійної педагогічної підготовки, набуття професійних якостей особистості вчителя народознавчих дисциплін;

– підготовка і проведення уроків народознавства різних типів із застосуванням різноманітних форм організації навчального процесу, прийомів і методів навчання, спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності учнів;

– організація навчальної діяльності учнів на уроці;

– виконання освітніх, виховних і розвиваючих функцій контролю в навчанні;

– правильне використання умінь і навичок оцінювання знань учнів;

– вироблення умінь аналізу і самоаналізу проведеного уроку;

– вивчення студентами-практикантами передового досвіду викладання народознавчих дисциплін, використання отриманих знань для самостійної навчально-виховної роботи з учнями усіх вікових груп;

– формування у студентів стійкого інтересу до обраної професії, їхнє стимулювання до вивчення спеціальних і педагогічних дисциплін, необхідних для практичної роботи вчителя;

– визначення професійної придатності майбутнього фахівця до педагогічної діяльності у галузі української народної музики;

– набуття студентами досвіду проведення позакласних і позашкільних заходів на фольклорному матеріалі;

– надання практичної допомоги у виховній позакласній роботі в різних формах (екскурсії, семінари, олімпіади, диспути, фольклорний ансамбль, лекції, концерти, вечори народного календаря, індивідуальна робота з учнями, участь в оформленні фольклорної світлиці навчального закладу й в організації роботи в них учнів);

– ознайомлення студентів з роботою класного керівника, з різними організаціями й об'єднаннями учнів, що діють у рамках навчального закладу.

На початку організації навчально-педагогічної практики важливою є участь студента у настановчій конференції з проведення практики. Підготовчий етап пов’язаний з плануванням, опрацюванням стратегії і тактики усієї наступної роботи, ознайомлення з програмою практики, складання індивідуального плану занять, що відображає поточну діяльність студента і сприятиме якісному проходженню практики.

Навчальний заклад, у якому проходять практику студенти, зобов'язаний створити необхідні умови для організації якісного проведення практики, призначати досвідчених педагогів у групові консультанти, надавати студентам методичний матеріал, технічні засоби навчання для підготовки до занять, створити у вчительському колективі теплу психологічну атмосферу, спрямовану на передачу передового досвіду майбутнім педагогам.

Навчально-педагогічна практика студентів на IV курсі проводиться в 8 семестрі протягом 6 тижнів з відривом від виробництва. Базами практики можуть бути навчальні заклади м. Рівне.

Склад групи студентів-практикантів – не більш 8-10 студентів. Груповим керівником моє бути викладач кафедри музичного мистецтва, а також досвідчений педагог навчального закладу, на базі якого проводиться практика. Крім цього, за кожною групою закріплений викладач кафедри педагогіки.

Кожен студент прикріплюється до одного з колективів або класів, у яких він проводить уроки народознавства. В одному з цих класів практикант виконує обов'язки помічника керівника, а також здійснює позакласну роботу за фахом.

В ході практики кожний студент зобов'язаний відвідати не менш 10-15 занять і провести 1-2 залікові уроки та 1 заліковий позакласний захід народознавчого характеру. Залікові уроки і заходи проводяться в присутності керівника групи, вчителів народознавства та студентів групи. Спільно аналізуються й оцінюються здобутки кожного студента.

2.

Курс: IV підготовка бакалавра	Напрям, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики
Кількість кредитів ECTS: 7 кредитів	Підготовка фахівців галузі знань: 0202 «Мистецтво»	Рік підготовки: IV
Загальна кількість годин: 180 год.	Напрям підготовки: 6.020204 «Музичне мистецтво»	Семестр: VIII
Навчальних модулів:1 Змістових модулів: 4 Тижнів: 6	Спеціалізація «Музичний фольклор» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Види контролю: диференційований залік VIII семестр

3.

МОДУЛЬ 1.Підготовча робота:

1) ознайомитись з програмою практики;
2) скласти індивідуальний план роботи;
3) розробити орієнтовні плани-конспекти уроків з фахових дисциплін;
4) підібрати матеріали до виховних заходів відповідно до календарних свят;
5) підготувати 3-4 твори для роботи з учнями різних вікових категорій;
6) взяти участь у настановчій конференції.

МОДУЛЬ 2. Навчальна робота:

1) ознайомитися з формами занять на базі практики в музичній школі, студії, ЗОШ, Палаці дітей та молоді;
2) розробити план-конспект уроку з фахових дисциплін або репетиції мистецького колективу;
3) провести відкритий урок з фахових дисциплін (розучити власноруч записаний твір відповідно до оригінальної манери виконання певного регіону);
4) відвідати та проаналізувати уроки викладачів, студентів – практикантів, репетиції занять мистецьких колективів.

МОДУЛЬ 3. Виховна робота:

1) ознайомитися з планом виховної, творчої роботи на базі практики (у ЗОШ, музичній школі, студії, Палаці дітей та молоді);
2) відвідати та проаналізувати виховні, творчі заходи, що відбулися на базі практики;
3) розробити сценарій виховного заходу;
4) підготувати і провести виховний захід.

МОДУЛЬ 4. Підсумкова робота:

1) ознайомитися з системою управлінської діяльності на базі практики та представити характеристику у звіті;
2) скласти психолого-педагогічну характеристику учня (якщо студент-практикант проводить індивідуальні уроки) або мистецького колективу (якщо студент-практикант працює з мистецьким колективом);
3) оформити звітну документацію стосовно проходження педагогічної практики;
4) взяти участь у підсумковій конференції та представити звітну документацію за результатами педагогічної практики.

За час проходження практики студент-практикант повинний спробувати себе у всіх найважливіших формах роботи вчителя, виявивши ступінь володіння знаннями в галузі методики викладання народознавчих дисциплін, педагогіки і психології.

У навчальній роботі студентові необхідно:

– спостерігати за навчально-виховним процесом на уроках, проведених учителями школи й ін. практикантами, звертаючи увагу на підготовку до заняття, на рішення навчальних, розвиваючих і виховних завдань уроку, реалізацію дидактичних принципів, особливості застосування методів і форм навчання народній музиці, на організацію колективу різних вікових груп, що навчаються; методи, прийоми і засоби, використовувані вчителем на уроці з виховною метою;

регулювання розумового навантаження на занятті; контроль, оцінку й облік знань учнів;

– вивчивши перспективне і поточне планування навчально-виховного процесу в школі, де студент-практикант проходить практику, розробляти поурочні плани, на підставі яких самостійно проводити уроки;

– самостійно проводити підготовку до уроків народознавства (підготувати кабінет до уроку, наочності, ТЗН, дидактичний матеріал; організувати учнів перед початком уроку тощо);

– на уроці ефективно використовувати різні методичні прийоми, форми і засоби навчання, що активізують пізнавальну діяльність учнів (розповідь, бесіда, рольові ігри, проблемні ситуації, дискусії, керівництво самостійною роботою учнів, використання відеозаписів, телепередач, магнітофонних записів тощо);

– надавати індивідуальну допомогу учням за фахом в позаурочний час.

Як вчитель народознавства, студент-практикант проводить не тільки уроки з даного предмету, а й активно бере участь у проведенні позакласної роботи і виступає в ролі керівника закріпленого за ним колективу.

За час практики студент-практикант повинен планувати й проводити позакласну роботу за фахом відповідно до плану виховної роботи класу і школи (екскурсії, конференції, дискусії, перегляд навчальних кінофільмів, організація олімпіад, конкурсів, тематичних вечорів тощо), брати участь в організації і проведенні факультативних занять фольклорного колективу, в оформленні фольклорної світлиці школи й в організації роботи в ній учнів. Участь студента-практиканта в організації і проведенні позакласних культурно-освітніх заходів (один з яких заліковий) народознавчого характеру впливає на його оцінку з навчально-педагогічної практики.

4.

Змістові модулі				Всього балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	
20	**30**	**30**	**20**	**100**

-

Студенти-практиканти зобов'язані підкорятися встановленому в школі внутрішньому розпорядкові, виконувати усі вказівки і розпорядження директора школи, його заступників з питань навчально-виховної роботи. Кожен студент зобов'язаний знаходитися і працювати на практиці один день на тиждень не менш 6 годин, приходячи на роботу за 15-20 хвилин до початку занять. При підготовці

1. Гапон Л. Вибрані пісні з голосу Уляни Кот: Навчально-репертуарний збірник. – Рівне, 2006. – 84 с.

2. Гапон Л. Інсценізація весільних обрядів: Навчальний посібник для студентів спеціалізації «Музичний фольклор». – Рівне, 2006. – 147 с.

3. Гапон Л. Нотації народних пісень: Методичні рекомендації. – Рівне, 1999. – 17 с.

4. Грица С. Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки. – Київ–Тернопіль: Астон, 2002. – 236 с.

5. Грица С. Українська фольклористика XIX – початку XX століття і музичний фольклор. Нарис. – Київ–Тернопіль: Астон, 2007. – 152 с.

6. Гусев В.Е. Методы изучения фольклора: Сб.науч.тр. /Ред. кол.: В.Е.Гуеев и др./. – Л.: ДГИТМИК, 1983. – 154 с.

7. Дзвінка Р. Виховання інтересу до українського музичного фольклору: Метод. поради для студ. педвузу та вчителів музики загальноосвіт. шкіл / Берд. держ. пед. ін-т. – Бердянськ, 1994. – 27 с.

8. Дзвінка Р. Організація самостійної роботи студентів над навчальним музичним матеріалом: Методичні рекомендації для студентів факультету музичної творчості. – Рівне, 1999. – 23 с.

9. Іваницький А. Українська народна музична творчість. – Київ: Музична Україна, 1990. – 336 с.

10. Куришко Я. Пісні від Ганни Куришко:Фольклорний збірник. – Рівне, 2006. – 103 с.

11. Левченко Т. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 512 с.

12. Науково-педагогічна конференція „Музичний фольклор в системі навчання та виховання молоді". Кременець, 11-12 травня 2000 року. Матеріали / Головний редактор О.Смоляк. – Тернопіль: СМП „Астон", 2000. – 120 с.

13. Педагогічна практика: Методичні рекомендації для студентів мистецьких спеціальностей / Укладачі Т.Є.Колупаєва, З.В.Черуха, К.В.Джеджера, Л.П.Давидюк. – Рівне: РДГУ, 2006. – 31 с.

14. Пісні з репертуару «Волинян» / Упорядкування Л.Д.Гапон. – Рівне, 2004. – 55 с.

15. Поиск новых путей: Из опыта работы / Сост. С.Н.Громцева. – М.: Просвещение, 1990. – 191 с.

16. Рибак Ю., Гапон Л., Юзюк О. Програмні вимоги до державних іспитів для студентів спеціальності 7.020205 "Музичне мистецтво", спеціалізації "Музичний фольклор". – Рівне, 2003. – 45 с.

17. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.

18. Сисоєва О. Основи педагогічної творчості вчителя: Навч. Посібник. – К.: ІСДОУ, 1994. – 112 с.

19. Стельмахович М. Використання народної педагогіки в професійній підготовці майбутнього вчителя // Початкова школа. – 1990.– №10. – С.44-52.

20. Формирование учебной деятельности студентов / Под ред. В.Ляудис. – М.: Московский ун-тет, 1989. – 240 с.

21. Цапун Р. Співає "Джерело". Репертуарний збірник з традиційного гуртового співу для студентів спеціальності "фольклорний та народний спів". – Рівне, 1997. – 123 с.

22. Шамина А. Спецыфика учебно-воспитательной работы в фольклорных певческих колективах: Методическое пособие. – М., 1984. – 144 с.

23. Юзюк О. Традиційний народний спів: Методичні рекомендації. – Рівне, 1999. – 14 с.

24. Юзюк О. Методика викладання народного солоспіву: Курс лекцій. – Рівне, 2007. – 56 с.

25. Юзюк О. Юзюк С. Пісні з голосу Степаниди Бровченко: Репертуарний збірник. – Рівне, 2010. – 78 с.

26. Якимчук С. Методика музичного виховання: Навчальний посібник. – Рівне, 2003. – 159 с.

Д О Д А Т К И

ЗРАЗКИ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра педагогіки початкового навчання та
освітнього менеджменту

-

студентки IV курсу (4 р.н.)
факультету музичного мистецтва
спеціалізації музичний фольклор
денної форми навчання
Юзюк С.Л.
Керівники практики від ВНЗ:
_____
_____

база практики:
Рівненський міський плац дітей та
молоді ЕКЦ «Веснянка»

Рівне - 2010

Додаток 2

Фольклорний гурт «Веснянка» Рівненського міського Палацу дітей та молоді створено у 1983 році з метою: виховання повноцінної творчої особистості на основі вивчення історико-культурної спадщини краю, українського народу та надбань світової культури, збереження, вивчення, відродження та популяризації етнокультурної спадщини Рівненського Полісся. Гурт «Веснянка» - це творча лабораторія, що займається експедиційно-пошуковою, дослідницькою, видавничою, виконавською діяльністю та реконструкцією поліського автентичного співу і гри на традиційних музичних інструментах. В структурі ЕКЦ діють: лабораторія поліського фольклору, школа традиційної народної культури та три творчих колективи – зразковий фольклорний гурт «Весняночка», народний фольклорний гурт «Веснянка» та фольклорний гурт «Сільська музика». В творчих та навчальних підрозділах Центру традиційну культуру Полісся вивчають понад двісті учасників – діти та молодь з навчальних закладів міста і області.

У ЕКЦ «Веснянка» було створено всі умови для проходження педагогічної практики. Керівник від бази практики - Ірина Остапівна Сливчук має великий досвід роботи з дітьми різних вікових категорій, високу фахову й педагогічну підготовку. Клас для занять добре обладнаний, гарно оформлений, забезпечений науковою, навчальною та методичною літературою, різноманітним дидактичним матеріалом. Протягом усього перебування на «Веснянці» я мала змогу отримувати консультації та поради від педагогів.

Під час проходження практики ознайомилася з лабораторією Поліського фольклору. Провела індивідуальне заняття та відкритий урок з учасницею гурту – Миколайчук Юлією, також підготувала виховний захід «Світле свято Великдень», з учасниками фольклорного гурту «Веснянка». Педагогічна практика допомогла мені виробити багато практичних умінь та навичок. Я навчилася проводити уроки, оцінювати й аналізувати їх; працювати з учнями, спілкуватися та розуміти їхні думки та прагнення, допомагати учням порадами. Під час проходження практики набула навичок педагогічного спілкування, поглибила, закріпила знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін та навчилась застосувати їх на практиці. Педагогічна практика закріпила впевненість у правильності вибору професії, викликала прагнення вивчати спеціальні та психолого-педагогічні дисципліни, поглиблювати та вдосконалювати свої знання.

Я вважаю, що навчально-педагогічна практика необхідна майбутнім вчителям, адже вона сприяє підвищенню нашого інтелектуального рівня, розвиває вміння та навички у роботі з дітьми різних вікових категорій, допомагає зрозуміти важливість і відповідальність, яку ми несемо, з вибором даної професії.

25 лютого 2010 року /Підпис/ С. Л. Юзюк

Додаток 3

Юзюк С.Л. проходила практику з 19.01.10 р. по 1.03.10 р. на базі ЕКЦ «Веснянка» Рівненського міського Палацу дітей та молоді. За період проходження практики виконала всю заплановану роботу: ознайомилась з навчальними планами, веденням документації викладача, відвідала відкриті уроки та репетиції фольклорного гурту «Веснянка».

Під час практики студентка ознайомилася з лабораторією Поліського фольклору. Підготувала виховний захід «Світле свято Великдень», з учасниками фольклорного гурту «Веснянка», також провела відкрите індивідуальне заняття з традиційного співу на тему: «Манера виконання села Колки Дубровицького району Рівненської області» з ученицею – Миколайчук Юлією. На занятті Світлана розучувала власноруч записану веснянку «Ой по весні, по веснянці». Добре працювала над манерою виконання, диханням, звукоутворенням, вміло ілюструвала пісенний матеріал зі свого голосу. В спілкуванні з ученицею спокійна, стримана, уважна, робить точні та обґрунтовані зауваження.

Студентка володіє методикою проведення уроку, вміє самостійно складати план-конспект, вдало підбирає музичний та методичний матеріал.

Під час практики показала себе як відповідальна, старанна і дисциплінована.

Програму практики виконано з оцінкою «відмінно».

Керівник практики від установи /Підпис/ І.О. Сливчук

Директор ПДМ /Підпис/ І.О. Первушевська
/Місце для печатки/

Додаток 4

-

_____ «Засвоєння манери виконання с. Колки Дубровицького р-ну на прикладі веснянки «Ой по весні по веснянці».

_____вивчити веснянку, ознайомитись з манерою виконання с. Колки Дубровицького р-ну Рівненської обл..

_____навчити правильно дихати, подавати звук, перейняти манеру виконання притаманну середовищу побутування твору, відтворити у пісні діалект с. Колки Дубровицького р-ну Рівненської обл..

_____індивідуальне заняття.

_____клас ЕКЦ «Веснянки».

_____ аудіо матеріали, програвач.

_____

1. Організація уваги;
2. Оголошення теми, мети, завдання уроку;
3. Розспівування: розігрівання голосового апарату; беззвучний сміх для звільнення дихальних шляхів; розспівки на дикцію «Коло ями з копиями», «Пішов дід по гриби»; на голосні звуки «А», «О», «У».
4. Ілюстрація аудіо запису веснянки «Ой по весні по веснянці»;
5. Коротка розповідь про село та інформанту від якої була записана пісня: с.Колки Дубровицького р-ну Рівненської обл. розташоване на межі Середнього та Західного Полісся. Існує легенда про назву села: В сиву давнину на місці села було невеличке поселення, яке не мало назви. Кожного ранку люди чули цікаві звуки: «ковк, ковк», які линули із кузні. Ця кузня стояла на горі, де зараз розташоване кладовище. З тих пір вирішили назвати село Колки, хоча сторожили села і досі називають його Ковками. Виконавиця Калюх Параска Леонтіївна 1925 року. Народилася у бідній, багатодітній сім`ї колгоспників. Мала 4 сестри і 6 братів, закінчила 5 класів польської школи. Все життя працювала в школі: спочатку в буфеті потім прибиральницею, чоловік був лісничим, мали 3 дтей. Співаючи у гурті була виводчицею.
6. Запис пісенного тексту;
7. Розучування мелодичної лінії пісні;
8. Робота над манерою виконання;
9. Робота над диханням;
10. Робота над звукоутворенням;
11. Робота над ритмічним малюнком твору;
12. Закріплення вивченого матеріалу;
13. Підсумок. Закінчення заняття.

Додаток 5

-

Студентка провела індивідуальне заняття по традиційному сольному співу з учасницею ЕКЦ «Веснянка» – Мколайчук Юлією, на тему: «Засвоєння манери виконання с. Колки Дубровицького р-ну на прикладі веснянки «Ой по весні по веснянці». Заняття відбулося згідно графіку проведення уроків.

Урок почався з розспівок, які сприяли розширенню діапазону, виробленню дикції та співочого дихання. Студентка зуміла сконцентрувати увагу на засвоєння поданого матеріалу. Цікаво та доступно подала інформацію про виконавицю та середовище побутування пісні, яку взяла з власних фоно-записів. На уроці був створений сприятливий для роботи мікроклімат, який допоміг швидко встановити контакт з ученицею. Юзюк Світлана чітко висловлювала поставлені завдання, які учениця старанно виконувала.

Наприкінці уроку був підведений загальний підсумок з аналізом позитивних і негативних сторін проведеного заняття. Учениця, Миколайчук Юлія, отримала цікаву і досить змістовну інформацію про традицію с. Колки Дубровицького р-ну Рівненської обл., зуміла перейняти і відтворити манеру виконання.

Відкритий урок проведений методично вірно, згідно заздалегідь складеного плану. Студентка орієнтується у питаннях викладання предмету, володіє теоретичними основами, вміло поєднує теорію з практикою.

Керівник практики /Підпис/ І.О.Сливчук

_____ Поглибити знання учнів про весняно-жанровий цикл,
_____**:** тематичний вечір

_____ клас

_____ одна година.

_____ солом'яне опудало зими, вишиті рушники, національний одяг, обрядове печиво(птахи), сніп пшениці, зерна жита, гороху, пшениці.

.

Весна – чи ненайулюбленіша пора року не тільки дітвори, а й дорослих. З її приходом оживає природа, повертаються з далекиї країв птахи, зодягаються в зелень, квітнуть дерева й левади, гаї перегукуються пташиним співом...

.

Дочекалися люди 15 лютого – свята Стрітення Господнього. У цей день зима, кажуть, їде туди, де було літо, а літо – туди, де була зима. За народними віруваннями, зустрівшись по дорозі, вони розмовляють між собою.

.

Та не хоче здаватись зима, ще нагадуватиме про себе то морозом, то снігом. Тому люди завжди з нетерпінням чекали весни, яка була для них радістю, з надією на гарний урожай.

.

Не випадково наші пращури пов'язували з весною і новолітування. Вони відзначали новий рік у березні. Адже вони були хліборобами, орачами, тому життя вели за хліборобським календарем. Люди готувались до весняних робіт ще взимку, а починали прикрашати землю навесні.

.

Наші предки вірили в те, що можуть вплинути на сили природи. Чим саме? Словом, піснею, магічною дією. Вони вірили, що весна прийде, якщо її покликати. Хлопчики й дівчата, вибігаючи на околицю села, розпочинали закликання весни. Ці весняні обряди тривали декілька днів.

.

Благослови, мати,
Весну закликати.
Весну закликати,
Зиму проводжати.

.

Благословляю вас, діти,
Весну закликати.

Зиму проводжати!
З веселою посмішкою,
Із жайвором-пташкою,
З колосками хліба
І з добром у серці.

.

Наші пращури вважали, що весну приносять на своїх крилах птахи. Тому зустрічали їх обрядовим печивом у вигляді пташок, які діти носили селом, промовляючи:

Пташок викликаю з далекого краю.
Летіть, жайворонки,
В рідну сторононьку,
Летіть, соловейки,
На нашу земельку!
Спішіть, ластівоньки,
До своєї домівоньки.

Закликали діти птахів – і вони прилітали. А тоді треба було звернутися до сонечка, як до божества, щоб воно вийшло, щоб краще гріло, щоб розтанули сніги, зазеленіла трава і зацвіли квіти. Давайте і ми, як і наші пращури його покличемо.

(Пісня «Вийди, вийди, сонечко»)

.

Вийшло сонечко, пригріло, почали танути сніги, розм'якла земля. Настала пора сіяти яру пшеницю, овес, горох, ячмінь – всі весняні культури. Треба покликати дощ і принести йому жертву – дві страви, відомі ще з праслов'янських часів – борщ і кашу.

(Пісня «Іди, іди, дощику»)

І дощик пішов, змочив землю – тепер усе буде рости. Снігу вже нема, зима відступила. Але треба її прогнати зовсім. «Як?» - спитаєте ви. Треба її спалити. От тоді вже точно не вернеться.

.

Хлопці робили опудало зими із соломи, одягли його в жіночий одяг, виносили за село до річки і спалювали.

. *(разом)*.

Опудало зими спалімо! Весні шлях стелімо! Пісень заспіваймо, весну привітаймо!

(Пісня «Весняночка»)

Весна іде! В повітрі молодому

Далекий крик мандрівних журавлів

Вже розітнувсь: ключем вони додому
У рідний край летять з чужих країв.
Весна іде! Веснянки задзвеніли,
Лунає спів по луках і гаях –
Мов устають нові могутні сили
В людських засмучених серцях.
І в грудях знов солодкії бажання,
І в грудях знов устами поривання,
І встала знов надія молода!
Ой, весно, йди! Всі ждуть тебе, кохана!
І небо жде, і жде земля приспана,
І ліс, і степ, і скована вода.

(Сценка «Дівчина і Весна»)

.

Дівчаточка-вороб'ята, радьмося,
Та виходьмо на травицю - граймося!
Та виходьмо на травицю – в добрий час!
Нема таких співаночок, як у нас!

(Хоровод «Подоляночка»)

.

Непомітно настав травень. Пора сіяти просо, гречку, мак та інші культури, які люблять теплу пухку землю. Посіявши, давні слов'яни закликали майбутній урожай. Вони ставали в коло, співали, примовляли і показували все, як має бути в природі. Люди вірили, що все це відбудеться насправді, вірили в чарівну силу слова.

(Хоровод «Мак»)

.

Хороводи, ігри, забави відбувалися часто. А весна буяла. Хлопці і дівчата по весні не тільки виходили на вулицю, а й вдавалися до чарування: закопували горщик під деревом...

.

Да нашу вулицю, на нашу,
Да несіть пшоно на кашу.
Будемо кашу варити,
Будемо хлопців манити.
Наша каша солона,
Щоб нам не було сорома.
Наша каша із проса,
Наша вулиця хороша.

.

Дівки-чарівниці,
Дівки чарівниці
Закопали горщик каші
Посеред вулиці.
Закопали горщик каші
Щей ракові клешні,
Щоб ходили парубки
Далекі й тутешні.

Звичайно, крім чарів кохання, це дійство символізувало ще й жертву землі-матері, яка мала благословити молодих на любов.

А весна переходила в літо, природа буяла, цвіла. Наставала пора заплітати зеленого шума або плетеницю, лісочку – образ розквітлої природи, вітру. Давайте ж і ми заплетемо, щоб швидше до нас літо прийшло.
(Хоровод дівчат «Плету, плету плетеницю»)

.

Наш народ заслужено вважають мудрим. У фольклорній скарбниці українців є багато прикмет, прислів'їв, приказок, пов'язаних із весною.

- Матінка-весна усім красна.
- Вода потекла – весну принесла.
- Жайворонок прилетів – настане стійке тепло.
- Довгі бруньки на деревах – спізниться літо.
- Весна – початок нового життя.
- Весна красна квітками, а осінь- плодами.
- Весна не за горами, вона приходить, не давши телеграми.
- Березень з водою, квітень з травою, а травень з квітами.
- Травень холодний – рік хліборобний.
- Два дощики в маю – буде повно врожаю.

(Заключне слово вчителя.)

Додаток 7

-

Миколайчук Юлія, народилася 30 березня 1993 року у м. Рівне. Фізично-здорова молода людина, веде активний спосіб життя. Виховується у повній сім'ї. Має старших брата та сестру. Батько Миколайчук Іван Богданович – безробітний, мати Миколайчук Антоніна Володимирівна – комірник на ВАТ «Рівнеазот».

Є учасницею фольклорного гурту «Веснянка» з 2003 року. Навчалася у музичній школі 2002-2008 роки по класу акордеон. Юлія дуже старанна та обдарована учениця, була учасницею та переможницею багатьох фольклорних фестивалів та конкурсів. Позитивно ставиться до навчання, працює з інтересом, прислухається до порад. Має добру музичну пам'ять, гарний тембр голосу, швидко засвоює матеріал. Дуже активна, постійно прагне до удосконалення. Бере активну участь у житті колективу. Пунктуальна, але інколи без поважної причини пропускає заняття гурту.

Через свою доброту, товариськість та хороші вокальні дані користується авторитетом серед учасників колективу. З повагою відноситься до старших і молодших товаришів, не конфліктна. Прислухається до думок оточуючих її людей. Прагне бути лідером, хоча не завжди вдається , через м'який характер.

Має багато інтересів та захоплень, дуже полюбляє слухати музику. У майбутньому планує продовжити вивчення фольклору та пов'язати з ним свою професію.

За темпераментом – сангвінік. Ще їй притаманна така риса, як непосидючість. За час навчання в ЕКЦ «Веснянка» показала себе, як відповідальна учениця.

На мою думку, Юлія, не схильна до неадекватної поведінки, шкідливих звичок.

/Підпис/ С.Л.Юзюк

Пояснювальна записка 3
Мета і завдання навчально-педагогічної практики …..... 3
Структура програми 5
Опис змістових модулів ……..... 5
Розподіл балів ……..... 7
Шкала оцінювання ……..... 9
Методичне забезпечення 10
Рекомендована література ……... 11
Додатки. Зразки звітної документації ……..... 13

ДЛЯ ЗАМІТОК